

ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო დოკუმენტი

შინაარსი:		გვ.
შესავალი		2
ახალგაზრდული საქმიანობა და არაფორმალური განათლება		3
რატომ ახალგაზრდული საქმიანობა		4
რატომ არის კომპეტენციები მნიშვნელოვანი		5
რას ეფუძნება ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო		6
საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოს შერჩევა		8
ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო		9
1.	მოქალაქეობრივი კომპეტენცია	10
2.	2. გარემოსდაცვითი კომპეტენცია	18
3.	ანალიტიკური, ტექნოლოგიური, ინფორმაციული და სამეცნიერო კომპეტენცია	22
4.	4. სამეწარმეო და ინიციატივის კომპეტენცია	26
5.	შემოქმედებითობისა და კრიტიკული აზროვნების კომპეტენცია	31

6.	დამოუკიდებლად სწავლის კომპეტენცია	33
7.	ურთიერთობის კომპეტენცია (საბაზო)	35
8.	კულტურული გამოხატვის და კულტურათმორისი ურთიერთობის კომპეტენცია	43
9.	ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების კომპეტენცია	48

შესავალი

საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა აღიარებს, რომ ახალგაზრდობა ქვეყნისათვის განსაკუთრებულ ფასეულობას წარმოადგენს. საქართველოს მთავრობის მიზანია, ხელი შეუწყოს ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნას, სადაც ახალგაზრდები შეძლებენ საკუთარი პოტენციალის სრულად რეალიზებას და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში აქტიურად ჩართვას.

გლობალიზაციის და მოდერნიზაციის შედეგად მსოფლიო სულ უფროდაუფრო მრავალფეროვანი და ურთიერთდაკავშირებული ხდება. ახალგაზრდები მრავალ გამოწვევასა და სირთულეს ხვდებიან ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში. ასეთ პირობებში კომპეტენციები, რომლებიც ახალგაზრდებს სჭირდებათ ღირსეული და წარმატებული ცხოვრებისთვის, განდა უფრო კომპლექსური, უფრო მეტს მოითხოვს ახალგაზრდებისაგან, ვიდრე გარკვეული ვიწრო სპეციფიკის პროფესიის ფლობაა.

საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტით ახალგაზრდების ასაკი 14-29 წლით არის განსაზღვრული, თუმცა განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება, რომ, ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარებისა და ახალგაზრდული პოლიტიკის მიზნებისა და ამოცანების ეფექტიანი განხორციელებისთვის, სახელმწიფოს ახალგაზრდული პოლიტიკა ორიენტირებული იყოს ბავშვებზე სასკოლო ასაკიდან.

ახალგაზრდული საქმიანობა და არაფორმალური განათლება

ცხოვრებაში წარმატების მისაღწევად ახალგაზრდებს ბევრად უფრო მეტი შესაძლებლობები და გამოცდილება სჭირდებათ, ვიდრე ფორმალურ საგანმანათლებლო ინსტიტუტებში იღებენ. მათ ჩამოყალიბებასა და განვითარებაზე მრავალი ურთიერთგანსხვავებული გარემო მოქმედებს: ოჯახი, სკოლა, სამუშაო ადგილი, თანატოლები, მედია და ა.შ. ამის გათვალისწინებით, ახალგაზრდების განვითარებაში განსაკუთრებულ როლს თამაშობს ახალგაზრდული საქმიანობა.

ახალგაზრდული საქმიანობისა და არაფორმალური განათლების განვითარება სახელმწიფოს ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულებაა სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში, რისთვისაც საქართველოს მთავრობა:

- ხელს უწყობს ახალგაზრდული საქმიანობის გაძლიერებას, ახალგაზრდული მუშაკების კვალიფიკაციის ამაღლებას, პროფესიულ განვითარებას და მათ მიერ საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებას;
- ზრუნავს, რომ მოხდეს ახალგაზრდული საქმიანობის შედეგად მიღებული გამოცდილებისა და შედეგების აღიარება და ცნობა;
- ხელს უწყობს ახალგაზრდების ჩართვას საერთაშორისო ახალგაზრდულ პროგრამებში;
- ხელს უწყობს არაფორმალური განათლების პროგრამების შემუშავებასა და განხორციელებას.

ახალგაზრდული საქმიანობა წარმოადგენს საგანმანათლებლო საქმიანობას ახალგაზრდებთან და ახალგაზრდებისთვის, რომელიც ხორციელდება ფორმალური განათლების, ოჯახური და სამსახურებრივი კონტექსტის მიღმა და ხელს უწყობს ახალგაზრდების განვითარებას და კეთილდღეობას, საზოგადოებაში მათ აქტიურ მონაწილეობასა და ინტეგრაციას.

ახალგაზრდული საქმიანობა ქმნის კომფორტულ, უსაფრთხო და სასიამოვნო გარემოს, რომელშიც ახალგაზრდებს შეუძლიათ გამოავლინონ საკუთარი შესაძლებლობები, ისწავლონ ერთმანეთისგან და განვითარდნენ. ახალგაზრდულ საქმიანობაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება არაფორმალურ განათლებას.

არაფორმალური განათლება არის ინდივიდუალური და სოციალური განათლების ნებისმიერი დაგეგმილი,

ნებაყოფლობითი პროგრამა, რომელიც არ არის ფორმალური სასწავლო პროგრამების ნაწილი და მიზნად ისახავს კომპეტენციების (ცოდნის, უნარებისა და დამოკიდებულებების) განვითარებას.

რატომ ახალგაზრდული საქმიანობა

საქართველოში საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ ახალგაზრდული საქმიანობა ინსტიტუციურ დონეზე მთლიანად მოიშალა და დღესდღეობით ხელახლა ხდება აქტუალური მისი განვითარების საჭიროება. ახალგაზრდული საქმიანობის უმთავრეს მიზნებს წარმოადგენს ახალგაზრდების პიროვნულ განვითარებაზე ზრუნვა, სოციალური რისკების პრევენცია და ინტეგრაცია, ახალგაზრდების ხელშეწყობა პრომით ბაზარზე და განათლების სისტემებში ინტეგრაციაში და ა.შ. აღნიშნული მიზნების მისაღწევად, ახალგაზრდული საქმიანობა ცდილობს 14-29 წლის მოქალაქეებში განავითაროს გარკვეული კომპეტენციები.

ახალგაზრდული საქმიანობა მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე ინსტრუმენტია, რომელიც ხელს უწყობს ჯანსაღად მოაზროვნე ახალგაზრდა პიროვნებების ჩამოყალიბებას; ახალგაზრდების, რომელთაც აქვთ პასუხისმგებლიანი და შემოქმედებითი მიდგომა გამოწვევების დაძლევის პროცესში და აქტიურ მონაწილეობას იღებენ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ახალგაზრდული საქმიანობა შესაძლებლობას აძლევს ახალგაზრდებს, განუვითარდეთ კომპეტენციები - ცოდნა, უნარები და დამოკიდებულებები, რომლებიც აუცილებელია საზოგადოებრივ ცხოვრებაში სრულფასოვნად მონაწილეობისთვის და საკუთარი პოტენციალის მაქსიმალურად რეალიზებისთვის.

ახალგაზრდული საქმიანობა ავსებს ფორმალურ საგანმანათლებლო კონტექსტს (ოჯახი, სამსახური, სკოლა და ა.შ.) და სთავაზობს ახალგაზრდებს ხელშესახებ უპირატესობებს არაფორმალური და ფორმალურსგარე სწავლების მრავალფეროვანი შესაძლებლობებით და შესაბამისი მიზნობრივი მიდგომებით. განათლება არაფორმალურ გარემოში უმეტესწილად დამოკიდებულია ახალგაზრდის პიროვნულ მოტივაციასა და სწავლის შესაძლებლობებზე. ახალგაზრდა დამოუკიდებლად და ნებაყოფლობით ირჩევს შესაბამის სასწავლო გარემოს. ასეთი ტიპის განათლება უფრო მეტად უწყობს ხელს სხვადასხვა კომპეტენციების განვითარებას ახალგაზრდებში, ვინაიდან მათ უნდა შექმნან და შეინარჩუნონ ურთიერთობები სასწავლო გარემოსთან. აქედან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ არაფორმალურ განათლებას უფრო დიდი პოტენციალი აქვს პიროვნული და სოციალური კომპეტენციების განვითარებისთვის, ვიდრე ფორმალურს.

რატომ არის კომპეტენციები მნიშვნელოვანი

ახალგაზრდული საქმიანობა ახალგაზრდებს უქმნის მრავალი კომპეტენციის განვითარების შესაძლებლობას, რომლებიც პიროვნული განვითარების გარდა წაადგება თანამედროვე საზოგადოებას.

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია იმ საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოს განსაზღვრა, რომლებიც ახალგაზრდებს ახალგაზრდული საქმიანობის შედეგად უნდა განუვითარდეთ. მიუხედავად იმ ფაქტისა, რომ კომპეტენციების განვითარება მოიცავს უფრო მეტს ვიდრე ცოდნის მიღებას, კეთილგანწყობილ და უსაფრთხო გარემოში ახალგაზრდებს შეუძლიათ სხვადასხვა კომპეტენციები „ისწავლონ“.

თანამედროვე საზოგადოებები განსაკუთრებით მაღალ მოთხოვნებს უყენებენ ახალგაზრდებს, რომლებიც განსხვავებულ სირთულეებსა და გამოწვევებს ხვდებიან ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში. ცოდნაზე დაფუძნებულ საზოგადოებასა და ეკონომიკაში კომპეტენციები აუცილებელია კონკურენტუნარიანობისათვის, ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებისთვის და სოციალური თანაცხოვრების, თანაბარი შესაძლებლობებისა და ცხოვრების დონის გასაუმჯობესებისათვის; ახალგაზრდები უნდა იყვნენ არამხოლოდ ადაპტურები, არამედ ინოვაციურები, კრეატიულები, დამოუკიდებლები და მიზანდასახულები.

კომპეტენცია უფრო მეტია ვიდრე ცოდნა. ის გულისხმობს კომპლექსურ მოთხოვნებთან გამკლავების შესაძლებლობას ფსიქოლოგიური და სოციალური რესურსების მობილიზებითა და გამოყენებით - მათ შორის, უნარებისა და დამოკიდებულებების. მაგალითად, ეფექტიანი კომუნიკაცია არის კომპეტენცია, რომელიც მოითხოვს ახალგაზრდისგან ენის ცოდნას, ინფორმაციული ტექნოლოგიების ფლობის უნარს და დამოკიდებულებას მათ მიმართ, ვისთანაც ახალგაზრდა ახდენს კომუნიკაციას.

კომპეტენციების განსაზღვრა ხელს უწყობს როგორც შეფასებას, თუ რამდენად არიან მომზადებული ახალგაზრდები

ცხოვრებისეული გამოწვევებისა და სირთულეების დასაძლევად, ასევე მიზნების იდენტიფიცირებას ახალგაზრდული საქმიანობის საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის.

რას ეფუძნება ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო

საქართველოში ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო შემუშავდა:

“საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის”,

"ეროვნული კვლევის ახალგაზრდებისა და მოზარდების მდგომარეობის შესახებ საქართველოში",

„ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების დოკუმენტის“,

„მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლისათვის საკვანძო კომპეტენციების შესახებ“ ევროპის პარლამენტისა და ევროპული საბჭოს რეკომენდაციის,

ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის „საკვანძო კომპეტენციების განსაზღვრისა და შერჩევის დოკუმენტის“ საფუძველზე.

საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოს მომზადებაში ჩართული იყვნენ სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო, მოწვეული ექსპერტები, ახალგაზრდული ორგანიზაციები და ახალგაზრდები. 2014 წლის 17 აპრილს გაიმართა შეხვედრა ახალგაზრდულ სექტორთან და ახალგაზრდებისა და ახალგაზრდული ორგანიზაციების მიერ გამოთქმული შენიშვნები და წინადადებები ასახული იქნა საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოში.

საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი

„საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი“ წარმოადგენს კონცეპტუალურ დოკუმენტს, რომელიც საფუძვლად უნდა დაედოს მთავრობის მიერ ახალგაზრდობასთან დაკავშირებით განხორციელებულ ქმედებებს და რომელმაც უნდა უზრუნველყოს ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნა, სადაც ახალგაზრდები შეძლებენ საკუთარი პოტენციალის სრულად რეალიზებას და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში აქტიურად ჩართვას.

პოლიტიკის დოკუმენტი შემუშავდა სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს, გაეროს ბავშვთა ფონდსა (UNICEF) და გაეროს მოსახლეობის ფონდს (UNFPA) შორის არსებული პარტნიორობის საფუძველზე, რომელიც შემდგომში გაფართოვდა და მოიცვა სხვა სამინისტროები, ახალგაზრდული ორგანიზაციები, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები, საერთაშორისო ორგანიზაციები და მკვლევარები. პოლიტიკის დოკუმენტის შემუშავების პროცესში:

- განხორციელდა ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარების სფეროში არსებული საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზი და საქართველოს ახალგაზრდობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ჩატარებული კვლევების ანალიზი;
- ჩატარდა ახალგაზრდობის საკითხებზე ეროვნული კონსულტაცია და 57 სამუშაო შეხვედრა ახალგაზრდების სხვადასხვა ჯგუფებთან საქართველოს მასშტაბით;
- განხორციელდა იმ არსებული სამთავრობო სტრატეგიებისა და პროგრამების ანალიზი, რომლებიც დაკავშირებულია ახალგაზრდებთან და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა შესაძლებლობების ანალიზი;
- ჩატარდა სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის 2 ეროვნული კონფერენცია, ახალგაზრდების, არასამთავრობო ახალგაზრდული ორგანიზაციების, სამინისტროების, სამოქალაქო საზოგადოების, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და მკვლევარების მონაწილეობით;
- ჩატარდა საქართველოს ახალგაზრდული ორგანიზაციების ფორუმი;
- შეიქმნა ელექტრონული სივრცე, სადაც მსურველებს შეეძლოთ ნებსმიერი სახის ინფორმაციის მიღება პოლიტიკის დოკუმენტთან დაკავშირებით, განხილვებსა და დისკუსიებში მონაწილეობა და საკუთარი მოსაზრებების დაფიქსირება.

ეროვნული კვლევა ახალგაზრდებისა და მოზარდების მდგომარეობის შესახებ საქართველოში

კვლევის მიზანი იყო ქვეყანაში ახალგაზრდების ძირითადი საჭიროებებისა და პრობლემების განსაზღვრა, აგრეთვე, ცოდნასა და მტკიცებულებაზე დაფუძნებული ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარების ხელშეწყობა. კვლევა 2013 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში ჩატარდა და მოიცავდა სავსელ კვლევას და ადმინისტრაციული მონაცემების გაანალიზებას სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტში ჩამოთვლილი პრიორიტეტული სფეროების მიხედვით. კვლევის ფარგლებში 15-29 წლის 2500 რესპოდენტი გამოიკითხა საქართველოს მასშტაბით.

"ეროვნული კვლევა ახალგაზრდებისა და მოზარდების მდგომარეობის შესახებ საქართველოში" სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს, გაეროს ბავშვთა ფონდსა (UNICEF), გაეროს მოსახლეობის ფონდსა (UNFPA) და სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს შორის არსებული პარტნიორობის საფუძველზე განხორციელდა.

ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების დოკუმენტი

„ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების დოკუმენტი“ საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 18 ოქტომბრის №84 განკარგულებით დამტკიცდა. დოკუმენტის მიზანია განათლებისა და მეცნიერების სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარების უზრუნველყოფა და განსაზღვრავს ქვეყანაში ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებს. დოკუმენტი არის ეროვნული სასწავლოს გეგმისა და ზოგადი განათლების სისტემის ძირითადი მაჩვენებლების შემუშავების საფუძველი.

საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოს შერჩევა

„სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი“ ახალგაზრდების, ახალგაზრდული ორგანიზაციებისა და სხვა დაინტერესებული პირების უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა და მასში ასახული იქნა საკუთრივ ახალგაზრდების მიერ დასახელებული პრობლემები და გამოწვევები, მათი ინფორმაცია და იდეები; ხოლო ქვეყნის მასშტაბით ჩატარებულმა "ეროვნულმა კვლევამ ახალგაზრდებისა და მოზარდების მდგომარეობის შესახებ საქართველოში" ხელი შეუწყო ახალგაზრდების ძირითადი საჭიროებებისა და პრობლემების გამოვლენას. სწორედ ამიტომ, ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების შერჩევა, უმეტესწილად, ზემოაღნიშნულ დოკუმენტებს ეყრდნობა.

თუმცა, მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყნები და კულტურები განსხვავდებიან ერთმანეთისგან ფასეულობებითა და პრიორიტეტებით, არსებობს საერთო გამოწვევები და პრობლემებიც, რაც უნივერსალური საკვანძო კომპეტენციების შერჩევის შესაძლებლობას იძლევა. თანამედროვე მსოფლიოში საზოგადოებები უფრო მრავალფეროვანი და ურთიერთდაკავშირებული არიან, მათ შორის პიროვნებათშორისი ურთიერთობებით, ხოლო მრავალი გამოწვევა და პრობლემა სცილდება ქვეყნების საზღვრებს, სადაც ახალგაზრდები ცხოვრობენ. „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლისათვის საკვანძო კომპეტენციების შესახებ“ ევროპის პარლამენტისა და ევროპული საბჭოს რეკომენდაცია და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის „საკვანძო კომპეტენციების განსაზღვრისა და შერჩევის

დოკუმენტი“ ასახავენ უნივერსალურ საკვანძო კომპეტენციებს, რომლებიც ახალგაზრდებს მუდმივად ცვალებად, კომპლექსურ და ურთიერთდამოკიდებულ გარემოსთან ადაპტაციის შესაძლებლობას მისცემს.

გარდა ამისა, საქართველოს მიერ ეროვნული კანონმდებლობის დაახლოვება ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან და საერთაშორისო სამართლებრივ ინსტიტუტებთან, მათ შორის „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლისათვის საკვანძო კომპეტენციების შესახებ“ ევროპის პარლამენტისა და ევროპული საბჭოს რეკომენდაციასთან, ევროკავშირისა და საქართველოს შორის გაფორმებული ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ერთ-ერთი ვალდებულებაა.

ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო

ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო მოიცავს 9 კომპეტენციას:

მოქალაქეობრივი კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება სახელმწიფოებრივი ინტერესების შესაბამისად მოქმედებაში, ასევე კანონის უზენაესობის, ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების აღიარებასა და დაცვაში.

გარემოსდაცვითი კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც განაპირობებს მის მიერ ბუნებრივი გარემოს დაცვისა და შენარჩუნებისათვის აუცილებელი მოქმედებების განხორციელებას.

ანალიტიკური, ტექნოლოგიური, ინფორმაციული და სამეცნიერო კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება ინფორმაციის მოპოვებასა და ანალიზში, ასევე ტექნოლოგიური და სამეცნიერო მიღწევების ეფექტურ გამოყენებაში პირადი, პროფესიული და საზოგადოებრივი ცხოვრების საკეთილდღეოდ.

სამეწარმეო და ინიციატივის კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც უზრუნველყოფს მის მიერ საკუთარი ცხოვრების დამოუკიდებლად წარმართვას, იდეების გენერირებასა და განხორციელებას, პრობლემების ანალიზსა და მათ ეფექტიან გადაწყვეტას როგორც საქმიან, ასევე პირად სივრცეში და დაეხმაროს მას, რათა იღეს აქციოს საქმედ.

შემოქმედებითობისა და კრიტიკული აზროვნების კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც დაეხმარება უკვე არსებული გამოცდილების და მიღწევების გამოყენებაში ახალი მატერიალური, ინტელექტუალური და სულიერი ღირებულებების შესაქმნელად.

დამოუკიდებლად სწავლის კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რათა მან შეძლოს საკუთარი სასწავლო საჭიროებების განსაზღვრა, საკუთარი სწავლის პროცესის დაგეგმვა და წარმართვა, საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების უწყვეტი განვითარება მთელი ცხოვრების განმავლობაში.

ურთიერთობის კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია ინდივიდებსა და ჯგუფებთან თანამშრომლობითი ურთიერთობების დასამყარებლად როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ.

კულტურული გამოხატვის და კულტურათშორისი ურთიერთობის კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება კულტურულ გამოხატვაში, კულტურული მრავალფეროვნების პოზიტიურ აღქმაში, დაფასებაში, დაცვასა და განვითარებაში.

ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების კომპეტენცია: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას საშუალებას მისცემს, იზრუნოს საკუთარ ფიზიკურ და ფსიქიკურ ჯანმრთელობაზე.

• მოქალაქეობრივი კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება სახელმწიფოებრივი ინტერესების შესაბამისად მოქმედებაში. ასევე კანონის უზენაესობის, ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების აღიარებასა და დაცვაში.

თემატური მოდულები:

1. დემოკრატიის საფუძვლები

- 2. მონაწილეობა
- 3. ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები
- 4. ისტორია და პოლიტიკური იდეოლოგიები
- 5. პრაქტიკული სამართალი
- 6. სამოქალაქო თავდაცვა

1. დემოკრატიის საფუძვლები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის დემოკრატიის არსი და წარმომავლობა • იცნობს დემოკრატიის პრინციპებს და ძირითად მახასიათებლებს (მონაწილეობა, სამართლიანი და რეგულარული არჩევნები, თანასწორობა, ეკონომიკური თავისუფლება, ანგარიშვალდებულება და გამჭვირვალობა, დამოუკიდებელი სასამართლო, პოლიტიკური ტოლერანტობა, მრავალპარტიული სისტემა, თავისუფალი მედია, კანონის უზენაესობა და ძალაუფლების გადანაწილება) • იცნობს მმართველობის სხვა ფორმებს და მათ მახასიათებლებს • იცის რომელი ორგანიზაციები მუშაობენ საერთაშორისო დონეზე დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარების მიზნით (გაერო, ევროპის საბჭო, ევროკავშირი, ნატო, ეუთო)	• შეუძლია დემოკრატიული პრინციპების გატარება ორგანიზაციულ ან/და არაფორმალურ ჯგუფში მუშაობის დროს, ასევე ყოველდღიურ ცხოვრებასა და საქმიანობაში • შეუძლია განასხვავოს დემოკრატიული პროცესები არადემოკრატიული პროცესებისაგან	• გამოხატავს საკუთარ, როგორც მოქალაქის პასუხისმგებლობას საზოგადოებისა და ქვეყნის წინაშე და აქვს მის მიმართ მიკუთვნების განცდა • მზადაა ჩაერთოს ქვეყნის დემოკრატიულ მართვაში • აინტერესებს იმ ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების მუშაობა, რომელთა საქმიანობაც მიმართულია დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარებაზე როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო დონეზე • აქვს ჩამოყალიბებული მოსაზრებები და დამოკიდებულებები დემოკრატიისა და მმართველობის სხვა ფორმების ძლიერ და სუსტ მხარეებზე
--	---	--

2. მონაწილეობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის მონაწილეობის არსი • იცის მოქალაქეობის/ მონაწილეობის განზომილებები (კულტურული, ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური) • იცის მონაწილეობის დონეები (კიბე) • იცის მონაწილეობის ფორმები და	• შეუძლია საზოგადოებრივი საჭიროებების იდენტიფიცირება • შეუძლია საკუთარი შესაძლებლობისა და რესურსების განსაზღვრა საზოგადოებრივ საქმიანობასთან მიმართებაში • შეუძლია საზოგადოების კონკრეტული ამოცანების განსახორციელებლად საჭირო რესურსების შეფასება, მოზიდვა/ მობილიზება, მიზნობრივი განკარგვა და ანგარიშგება • შეუძლია საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის განხორციელება მატერიალური თუ არამატერიალური სარგებლის გარეშე საკუთარი ან სხვის მიერ ინიცირებული საქმიანობების ფარგლებში • შეუძლია სოლიდარობის გამოხატვა • შეუძლია საზოგადოების წინაშე მდგარი ამოცანების გადასაჭრელად ინიციატივის აღმოჩენა და დახმარება	• აქვს პასუხისმგებლობის გრძნობა საზოგადოების წინაშე • აქვს მოტივაცია, რომ წვლილი შეიტანოს საზოგადოების განვითარებაში, მიუხედავად იმისა, მუშაობს დაქირავებულ მუშახელად თუ მოხალისეობრივად • აქვს სოლიდარობის განცდა როგორც საზოგადოებისათვის

სახეები • აქვს ცოდნა არჩევნების შესახებ - უფლებები და პროცედურები (არჩევნების ფორმები, პროცედურები, საარჩევნო სუბიექტები და სხვ.) • იცის მოხალისეობრივი საქმიანობის არსი, ფორმები და მნიშვნელობა	ნაბიჯების დაგეგმვა, განხორციელება, შეფასება და ანგარიშგება (ფელობს შესაბამის სამეწარმეო კომპეტენციებს) • შეუძლია ითანამშრომლოს სახელმწიფო ინსტიტუტებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და კერძო სექტორთან საზოგადოების წინაშე არსებული ამოცანების გადაჭრის მიზნით • შეუძლია საკუთარი თავის გადამოწმება საარჩევნო სიებში ცენტრალურ დონეზე და საარჩევნო უბნის მიხედვით • შეუძლია წინასწარი განცხადების დანერა არჩევნებში მონაწილეობის ხელშეშლელი ფაქტორების შემთხვევაში ხმის მიცემის ალტერნატიული შესაძლებლობის მოთხოვნით • შეუძლია დაიცვას ხმის მიცემის პროცედურები • შეუძლია არჩევნებში მონაწილე კანდიდატების პროგრამის გაცნობა და კრიტიკული შეფასება	სასარგებლო ინიციატივების მიმართ, ასევე იმ ადამიანებისა თუ ადამიანთა ჯგუფების მიმართ, რომლებიც საჭიროებენ მხარდაჭერას საკუთარი უფლებების რეალიზებაში • აქვს საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვან პროცესებში მოხალისეობრივი მონაწილეობის ან ამგვარი პროცესების მოხალისეობრივ სანყისებზე ინიცირების მოტივაცია
--	--	--

3. ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების არსი, ისტორია და კავშირი ყოველდღიურ ცხოვრებასთან • იცის ძირითადი საერთაშორისო დოკუმენტები ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების შესახებ (ადამიანის უფლებების საყოველთაო დეკლარაცია, ადამიანის უფლებების ევროპული კონვენცია და ბავშვთა უფლებების კონვენცია) • იცნობს საქართველოში არსებულ მდგომარეობას ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის კუთხით • იცის ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის მექანიზმები საქართველოსა და ევროპულ სივრცეში • იცნობს სტერეოტიპის, წინაგანსჯის და დისკრიმინაციის ცნებებს	• შეუძლია ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა ადამიანებთან ურთიერთობაში • შეუძლია ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევის იდენტიფიცირება/გამოვლენა • შეუძლია რეაგირება უფლებადარღვევაზე კანონით გათვალისწინებული წესის დაცვითა და მის ფარგლებში • შეუძლია საკუთარი სტერეოტიპების, წინაგანსჯის თუ დისკრიმინაციული ქცევების და მათი არსებობის გაცნობიერება;	• აღიარებს ყველა ადამიანის თავისუფლებას და თანასწორობას უფლებებსა და ღირსებაში • არის ტოლერანტული სხვა ადამიანების მიმართ, განურჩევლათ მათი რელიგიური შეხედულების, ეთნიკური წარმომავლობის, რასის, კანის ფერის, სექსუალური ორიენტაციის, პოლიტიკური შეხედულების და განსხვავებული აზრის ქონის, სოციალური წარმომავლობის, ქონების, დაბადების ადგილის თუ სხვა სატუსის მიუხედავად • გრძნობს პასუხისმგებლობას და სოლიდარობას სხვა ადამიანების უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევის შემთხვევაში.
---	---	---

4. ისტორია და პოლიტიკური იდეოლოგიები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• აქვს ინფორმაცია ტოტალიტარული წარსულისა და მისი შედეგების შესახებ როგორც ქართულ, ასევე ევროპულ და მსოფლიო რეალობაში • იცნობს გენოციდების, ეთნიკური წმენდების, სამხედრო და კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი დანაშაულებების ფაქტებს, ასევე წარსულ თუ არსებულ კონფლიქტებს და მათ შედეგებს; • იცნობს ძირითად პოლიტიკურ იდეოლოგიებს (სოციალიზმი, კომუნიზმი, ფაშიზმი, კონსერვატიზმი, ლიბერალიზმი, ანარქიზმი, ეკოლოგიზმი, ფუნდამენტალიზმი, ნაციონალიზმი და ფემინიზმი) • იცის საქართველოს უახლესი ისტორიის მნიშვნელოვანი ფაქტები	• აქვს ტოტალიტარული წარსულის ზეგავლენის გაანალიზების უნარი თანამედროვე პოლიტიკაში • აქვს პოლიტიკური პარტიების საარჩევნო პროგრამების და იდეოლოგიის ანალიზის უნარი • აქვს სხვადასხვა პოლიტიკური პარტიის არჩევნებში მოპოვებული წარმატების შედეგად წარმოქმნილი რეალობის წარმოდგენის და ანალიზის უნარი • აქვს ტოტალიტარული რეჟიმების, სამხედრო თუ კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი დანაშაულებების და ასევე წარსული თუ არსებული კონფლიქტების მსხვერპლების თანამემამულეებთან და სხვა მგრძნობიარე თემებთან დაკავშირებით პატივისცემის გამოხატვის უნარი • აქვს სხვადასხვა გავრცელებული/პოპულარული მოსაზრებების თუ ისტორიული ფაქტების კრიტიკულად გაანალიზების უნარი	• აღიარებს ტოტალიტარული წარსულის და მისი შედეგების გააზრების საჭიროებას თანამედროვე მოვლენებთან კავშირში • აქვს სოლიდარობის განცდა ტოტალიტარული რეჟიმების, სამხედრო თუ კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი დანაშაულებების და ასევე წარსული თუ არსებული კონფლიქტების მსხვერპლების მიმართ • აქვს კრიტიკული დამოკიდებულება პოლიტიკური პარტიების პროგრამების და იდეოლოგიების მიმართ • აქვს კრიტიკული დამოკიდებულება საზოგადოებრივი ფიგურების და ინსტიტუტების მიერ გამოთქმული მოსაზრებების და მოწოდებების მიმართ • აღიარებს ისტორიული წყაროების არაერთმნიშვნელოვნებას

5. პრაქტიკული სამართალი

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის როგორ ზემოქმედებას ახდენს კანონი ადამიანის ყოველდღიურ ცხოვრებაზე და საქმიანობაზე • იცის რა მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის კონსტიტუციას და რა სახისაა ქვეყნის კანონმდებლობა • იცის კონსტიტუციური, საერთაშორისო, სამოქალაქო, სისხლის, ადმინისტრაციული და შრომის სამართლის პრაქტიკული საკითხები • იცის რა უფლებები აქვს და რა მოვალეობები აკისრია საზოგადოების სხვა წევრთა მიმართ • იცის დახმარების მიღების რა საშუალებები არსებობს სამართლებრივი პრობლემების გადასაჭრელად და რომელ ორგანიზაციებსა თუ პირებს მიმართოს დასახმარებლად	• შეუძლია კანონის ფარგლებში ცხოვრება და მოქმედება • შეუძლია სამართლებრივი პრობლემების და სხვადასხვა საკითხების გადაჭრის მიზნით შესაბამისი რესურსების და მექანიზმების გამოყენება	• აღიარებს სამართლებრივი ნორმების როლს საზოგადოების ცხოვრებაში • აღიარებს კანონის უზენაესობას და ადამიანების თანასწორობას კანონის წინაშე • პატივს სცემს სხვის უფლებებს • აღიარებს, რომ უნდა გამოიყენოს დახმარების მიღების საშუალებები სამართლებრივი პრობლემების გადასაჭრელად და მიმართოს შესაბამის ორგანიზაციებსა თუ პირებს დასახმარებლად

6. სამოქალაქო თავდაცვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის საგზაო და ქვეითი მოძრაობის უსაფრთხოების წესები • იცის ქცევის უსაფრთხოების წესები • იცის პირველადი სამედიცინო დამხმარება • იცის თვითგადარჩენის მოქმედებები და ღონისძიებები • იცის საბაზისო ტოპოგრაფია, ნავიგაცია და ორიენტირება • იცის საგანგებო სიტუაციების არსი, კლასიფიკაცია, გამომწვევი მიზეზები, შესაძლო შედეგები და მათი თავიდან აცილების საშუალებები • იცნობს საქართველოს თავდაცვის სისტემის ძირითად ასპექტებს • იცნობს ძირითად თანამედროვე საბრძოლო საშუალებებს და უსაფრთხოების წესებს	• შეუძლია სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საშიში სიტუაციების იდენტიფიცირება და შეფასება • შეუძლია საგანგებო სიტუაციებში ადეკვატური მოქმედება • შეუძლია ინდივიდუალური და კოლექტიური თავდაცვის საშუალებების გამოყენება კანონის ფარგლებში • შეუძლია დაზარალებულთათვის პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა • შეუძლია საბრძოლო იარაღის გამოყენება კანონით განსაზღვრული წესით	• აღიარებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების არსებობის მნიშვნელობას • აღიარებს სამოქალაქო თავდაცვის წესების ცოდნის მნიშვნელობას და საჭიროებას • აღიარებს საკუთარ როლსა და პასუხისმგებლობას საგანგებო სიტუაციის დროს

2. გარემოსდაცვითი კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც განაპირობებს მის მიერ ბუნებრივი გარემოს დაცვისა და შენარჩუნებისათვის აუცილებელი მოქმედებების განხორციელებას.

თემატური მოდულები:

- გარემო, ბიომრავალფეროვნება და მისი დაცვა
- განახლებადი ენერგიები და ენერგოეფექტურობა
- ნარჩენების მართვა

1. გარემო, ბიომრავალფეროვნება და მისი დაცვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცნობს საქართველოს ბიომრავალფეროვნებას, მის ძირითად კომპონენტებს და მასზე მოქმედ ძირითად ფაქტორებს • იცის რა არის წითელი ნუსხა • იცნობს იშვიათ, ენდემურ და გადაშენების პირას მყოფ სახეობებს (ფლორა და ფაუნა) და მათი დაცვის წესებს	• შეუძლია გარემოსდაცვითი ღონისძიების დაგეგმვა და მართვა • შეუძლია ბუნებრივ გარემოში ოპერირება მისთვის ზიანის	• აცნობიერებს პირად პასუხისმგებლობას გარემოში მიმდინარე პროცესებში, გარემოს დაცვასა და აღდგენაში

• იცხოის საერთოველოს იუფიოივ გარემოს, ძირითად ეკოლოგიურ პრობლემებს • იცნობს ეკოლოგიური პრობლემების გამომწვევ ბუნებრივ და ანთროპოლოგიურ მიზეზებს ლოკალურ და გლობალურ დონეზე • იცის თუ რა შედეგები შეიძლება მოჰყვეს ეკოლოგიური პრობლემებს მათი გადაუჭრელობის შემთხვევაში • იცნობს საქართველოში არსებულ დაცულ ტერიტორიებს, იცის მათი მნიშვნელობა და დაცულ ტერიტორიებზე ქცევის წესები • იცის გარემოსდაცვითი აქტივობის ფორმები და მათი ციკლის ეტაპები • იცის რომელი ორგანიზაციები მუშაობენ საქართველოში და მსოფლიოში გარემოსდაცვით საკითხებზე • იცის როგორ გაატაროს დროს ბუნებაში ზიანის მიყენების გარეშე	თიყეფიის გაოეფე • შეუძლია ბუნებრივი რესურსების შეფასება და რაციონალური გამოყენება • შეუძლია გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (ეკოლოგიური ნაკვალევი) • შეუძლია მიმართოს გარემოსდაცვით ორგანიზაციებსა და შესაბამის უწყებებს პრობლემების აღმოფხვრის მიზნით • შეუძლია გაანალიზოს ეკოლოგიური პრობლემების შედეგები მათი გადაუჭრელობის შემთხვევაში • შეუძლია იშვიათი, ენდემური და გადაშენების პირას მყოფი სახეობების ამოცნობა და მათთან რელევანტური ურთიერთობა	• აცნობიერებს ბუნებრივი მემკვიდრეობის და ბიომრავალფეროვნების დაცვის მნიშვნელობას • აცნობიერებს იშვიათი, ენდემური და გადაშენების პირას მყოფი სახეობების დაცვის მნიშვნელობას და აუცილებლობას • მზად არის ჩაერთოს გარემოსდაცვით აქტივობებში და მოუწოდებს სხვებს მსგავსი ჩართულობისკენ • აქვს სურვილი, გაატაროს დრო ბუნებაში მისთვის ზიანის მიყენების გარეშე • გამოხატავს გარემოზე ზემოქმედების შემცირების მოტივაციას და მოუწოდებს სხვებს ანალოგიური ქმედებისაკენ
--	--	---

2. ენერგიის წყაროები და ენერგოეფექტურობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცნობს ენერგიის განახლებად და არაგანახლებას წყაროებს და ფორმებს • იცნობს ენერგოეფექტურობის ანუ ენერგიის დაზოგვის ძირითად პრინციპებს და საკითხებს • იცის რა ზემოქმედება შეუძლია მოუტანოს გარემოს სხვადასხვა ენერგიის წყაროების გამოყენებამ	• შეუძლია შეათვასოს და შეარჩიოს ენერგიის დაზოგვის ხერხები/მეთოდები და მოარგოს ისინი ყოველდღიურ ცხოვრებასა და საქმიანობას	• აცნობიერებს ენერგოეფექტურობის ანუ ენერგიის დაზოგვის მნიშვნელობას • მოტივირებულია, რომ იმოქმედოს ენერგოეფექტურობისათვის აუცილებელი პრინციპების შესაბამისად და მოუწოდებს გარშემომყოფებს მსგავსი ქმედებისკენ

3. დაბინძურება და ნარჩენების მართვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცნობს გარემოს დაბინძურების (ჰაერი, წყალი, ნიადაგი) ფორმებს, სახეებს, წყაროებს და შედეგებს • იცის ნარჩენების, განსაკუთრებით საყოფაცხოვრებო ნარჩენების, მართვა (ნარჩენების მინიმიზაცია, დახარისხება, უტილიზაციისა და განთავსების წესები, მათ შორის, ბუნებაში) • იცის როგორ მოიქცეს გარემოს დაბინძურების ფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში • იცნობს პრობლემებს, რომელიც დაკავშირებულია ნარჩენების მართვასთან საქართველოში და საზღვარგარეთ	• შეუძლია დაბინძურების საწინააღმდეგო (პრევენციული ღონისძიებები, დასუფთავება, ცნობიერების ამაღლება და სხვ.) გარემოსდაცვითი აქტივობების დაგეგმვა და განხორციელება • შეუძლია ნარჩენების მინიმიზაცია, დახარისხება, უტილიზაცია და განთავსება შესაბამისი წესების დაცვით	• აცნობიერებს პირად პასუხისმგებლობას გარემოს დაცვაზე დაბინძურებისაგან • აცნობიერებს ეკოლოგიურად სუფთა გარემოს მნიშვნელობას ადამიანის ჯანმრთელობისა და განვითარებისთვის • აღიარებს არაუცილებელი ნივთების (შესაფუთი და გადასატანი მასალები, ტანსაცმელი, საყოფაცხოვრებო ნივთები, ქიმიური საშუალებები და სხვ.) მინიმალურად მოხმარების საჭიროებას და მოუწოდებს სხვა ადამიანებს მსგავსი ქმედებისკენ • აქვს მოტივაცია არ გადაყაროს არასაჭირო გამოყენებადი) ნივთები და გასცეს ისინი მეორადი მოხმარებისთვის • ახარისხებს ნარჩენებს და ინტერესს გამოხატავს ნარჩენების გადამუშავების ოპტიმიზაციის პროცესებისადმი • მოუწოდებს ადამიანებს არ დაყარონ ნარჩენები. მათ შორის ბუნებაში
---	--	--

3. ანალიტიკური, ტექნოლოგიური, ინფორმაციული და სამეცნიერო კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება ინფორმაციის მოპოვებასა და ანალიზში, ასევე ტექნოლოგიური და სამეცნიერო მიღწევების ეფექტურ გამოყენებაში პირადი, პროფესიული და საზოგადოებრივი ცხოვრების საკეთილდღეოდ.

თემატური მოდულები:

- ციფრული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები
- საინფორმაციო-ანალიტიკური მუშაობა
- გამოყენებითი მეცნიერება

1. ციფრული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის ძირითადი თანამედროვე ინფორმაციულ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიური (ICT) მოწყობილობები • იცის ICT მოწყობილობების დანიშნულება • იცნობს თანამედროვე მოწყობილობების პროგრამულ უზრუნველყოფას • იცის ძირითადი პროგრამების დანიშნულება • იცის ინფორმაციის გაგზავნის ფორმები (SMS, ზარი, ელ. ფოსტა, პოსტი ბლოგზე ან ფორუმზე, MMS, BLUETOOTH, ვიდეო-შეტყობინება)	• ფლობს ინფორმაციულ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს - სხვადასხვა ტიპის სამუშაოს შესასრულებლად, ინფორმაციის მოსაპოვებლად და სხვებთან ურთიერთობებში გამოყენების მიზნით • შეუძლია განსაზღვროს სხვადასხვა ციფრული ტექნოლოგიის დანიშნულება	• მიაჩნია, რომ ტექნოლოგიები განახლებადია და განახლებად ტექნოლოგიებს სჭირდება გაცნობა და შესწავლა • ინტერესითა და შემოქმედებითად ეკიდება სიახლეებს ინფორმაციულ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით. • ახალ მოწყობილობებს აღიქვამს როგორც ტექნოლოგიურ სიახლეს და ინტერესით ეკიდება მათ, როგორც ინსტრუმენტებს • დაძლეული აქვს შიში ინფორმაციულ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების მიმართ.
--	---	--

2. საინფორმაციო-ანალიტიკური მუშაობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის ინფორმაციის ტიპები და	• შეუძლია შესაბამისი ინფორმაციის წყაროების იდენტიფიცირება, გამოყენება და ინფორმაციის ხარისხის, შესაბამისობისა და სანდოობის შეფასება • შეუძლია საჭირო და არასაჭირო ინფორმაციის გამიჯვნა და საჭირო ინფორმაციის გამოყენება	

ფორმები (ვერბალური და არავერბალური, ინფორმაციული და მხატვრული, ანალიტიკური და შემოქმედებითი და სხვა) • იცის სად და როგორ შეიძლება მოიპოვოს მისთვის საჭირო ინფორმაცია • იცის ინფორმაციის გაზიარების ფორმები (SMS, ზარი, ელ. ფოსტა, პოსტი ბლოგზე ან ფორუმზე, MMS, ვიდეო-შეტყობინება, კომუნიკატორი პროგრამები, შიდა ქსელები და სხვ.) • იცის აზროვნების ღონეები (მაგალითად, ბლუმის ტაქსონომიის შესაბამისად)	ინფორმაციის გასაშუქება • შეუძლია ინფორმაციის ანალიზი (დიდი მოცულობის ინფორმაციის დაშლა ნაწილებად, თითოეულ ნაწილზე მოსაზრების ჩამოყალიბება, და დახარისხება) • შეუძლია ინფორმაციის სინთეზი (სხვადასხვა ინფორმაციით ახალი ინფორმაციის შექმნა, სიახლეების, ანგარიშის, ოქმის, განცხადების, მოსაწვევის დაწერა და სხვა) • შეუძლია ბლოგის შექმნა • შეუძლია სოციალური ქსელების (Facebook, Twitter, Wordpress...) გამოყენება ინფორმაციის შეკრებისა და გავრცელებისთვის • შეუძლია დისკუსიებში მონაწილეობა სოციალური ქსელების გამოყენებით • შეუძლია საკუთარი სიტყვებით გადმოცემა და რეზიუმეს გაკეთება • შეუძლია დასაბუთება და წყაროების მითითება	• აღიარებს პროაქტიურობის აუცილებლობას ინფორმაციის მოძიებისას • პასუხისმგებლობას იღებს საკუთარი ინფორმირების ხარისხზე, ინფორმაციის დროულად მიღებასა და გაზიარებზე • მიაჩნია, რომ ინფორმაციის გადასამოწმებლად საჭიროა წყაროების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის შედარება • აქვს მოტივაცია გაუზიაროს სხვებს მის მიერ მოპოვებული მნიშვნელოვანი ინფორმაცია
--	--	--

3. გამოყენებითი მეცნიერება

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის თანამედროვე ტექნოლოგიური პროცესები როგორ განხვავდება ევოლუციის წინა ეტაპის ტექნოლოგიური პროცესებისგან • იცის სად და როგორ შეიძლება მოიპოვოს მისთვის საჭირო ინფორმაცია თანამედროვე ტექნოლოგიური პროცესების შესახებ • იცის სად და როგორ შეიძლება მოიპოვოს მისთვის საჭირო ინფორმაცია მეცნიერული აღმოჩენების შესახებ • იცის თანამედროვე მეცნიერებების ზოგადსაკაცობრიო მიღწევები • იცის რა არის ჰიპოთეზა, ექსპერიმენტი, ცდა	• შეუძლია სამეცნიერო მიღწევების გამოყენება პირადი, პროფესიული და საზოგადოებრივი მიზნებისთვის (სინთეზი) • შეუძლია სამეცნიერო მიღწევების ანალიზი (დიდი მოცულობის ინფორმაციის დაშლა ნაწილებად, თითოეულ ნაწილზე მოსაზრების ჩამოყალიბება) • შეუძლია მარტივი სამეცნიერო ამოცანის დასახვა და მისი შესაბამისი ცდის/ექსპერიმენტის ორგანიზება	• მიაჩნია, რომ სამეცნიერო ტექნოლოგიები განახლებადია და განახლებად ტექნოლოგიებს სჭირდება გაცნობა და შესწავლა • აქვს პრაგმატული მიდგომა მეცნიერების მიღწევების მიმართ • აქვს მოტივაცია თვითონაც იფიქროს სამეცნიერო აღმოჩენებისა და გამოგონებების შესახებ • ინტერესით ღებულობს მონაწილეობას მარტივ ექსპერიმენტებსა და ცდების ჩატარებაში
---	---	---

4. სამეწარმეო და ინიციატივის კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც უზრუნველყოფს მის მიერ საკუთარი ცხოვრების დამოუკიდებლად წარმართვას, იდეების გენერირებასა და განხორციელებას, პრობლემების ანალიზსა და მათ ეფექტიან გადაწყვეტას როგორც საქმიან, ასევე პირად სივრცეში და დაეხმაროს მას, რათა იღეა აქციოს საქმედ.

თემატური მოდულები:

- ინიციატივების გამოჩენა, საპროექტო ფორმით ჩამოყალიბება და განხორციელება
- კრიზისისა და ცვლილებების მართვა
- ბიზნესის საფუძვლები და ფინანსების მართვა
- **ინიციატივების გამოჩენა, საპროექტო ფორმით ჩამოყალიბება და განხორციელება**

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის პროექტის შემადგენელი ნაწილები • იცნობს საჭიროებების ანალიზის გზებსა და მეთოდებს • იცის პრობლემების განსაზღვრება • იცის მიზნის ფორმულირება და რომ ის განსხვავდება პრობლემისაგან • იცის, თუ რა არის ამოცანა და რით განსხვავდება იგი მიზნისგან • იცის რა არის სტრატეგია • იცის, რომ საქმიანობა სამომავლოდ უნდა	• შეუძლია წამოაყენოს იდეა • შეუძლია იდეას მისცეს პროექტის ფორმა • შეუძლია დაგეგმოს საქმიანობები • შეუძლია პრობლემების ანალიზი და ამ მიზნით სხვადასხვა მეთოდის გამოყენება (პრობლემების ხე, თევზის თხა, გონებრივი რუკა...) • შეუძლია საქმიანობის თამიმდევრობით დალაგება და	• სურვილი აქვს დაგეგმოს და მართოს პროცესები • აღიარებს პროაქტიურობისა და ინიციატივის გამოჩენის

- განხორციელდეს და საჭიროა აქტივობების დროში განაწილება იცნობს საქმიანობების განაწილების ცხრილებსა და ფორმებს
- აქვს ინფორმაცია რესურსების ტიპების შესახებ
- იცის რესურსების გადანაწილების ფორმები პროექტის საქმიანობების შესაბამისად
- იცნობს თანამშრომლობის ფორმებს (ორგანიზაციის თანამშრომლები, პროექტის სამუშაო გუნდი, დაქირავებული პირები, მოხალისეები)
- იცის დროის მართვის მექანიზმები
- იცის რა არის რისკები და როდის უნდა ვიფიქროთ მათზე
- იცის რომ იდეის განხორციელებისთვის შესაძლებელია რესურსების მობილიზების სხვადასხვა ფორმების და ინსტრუმენტების გამოყენება
- იცის შეფასების ფორმები
- იცის შედეგების შეფასების ინდიკატორის მნიშვნელობა და

- აქტივობების დროში გადანაწილება
- შეუძლია რესურსების შეფასება და გადანაწილება საქმიანობების მიხედვით
- შეუძლია პასუხისმგებლობების გადანაწილება პროექტის სამუშაო ჯგუფის/გუნდის წევრებს შორის
- შეუძლია თანამშრომლობის სხვადასხვა ფორმების გამოყენება (თანამშრომლად აყვანა, პროექტის სამუშაო გუნდში ჩართვა, დაქირავება, მოხალისეების მოზიდვა ადამიანის უფლებებისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად)
- შეუძლია დროის მართვის ინსტრუმენტების გამოყენება
- შეუძლია რისკების შეფასება, ანალიზი და გათვალისწინება
- შეუძლია რესურსების მობილიზების სხვადასხვა ფორმების და ინსტრუმენტების გამოყენება
- შეუძლია პროექტის მიმდინარეობის მონიტორინგი
- შეუძლია პროექტის შედეგების მონიტორინგი

- მნიშვნელობას აქვს სურვილი, ჩართოს სხვა ადამიანები პროექტის განვითარების ყველა ეტაპზე და გაიზიაროს პასუხისმგებლობა და წარმატებები მათთან ერთად
- აღიარებს საზოგადოების წინაშე ანგარიშგების მნიშვნელობას
- მიაჩნია, რომ იდეის განხორციელებისთვის უნდა გამოიჩინოს ინიციატივა და მოახდინოს რესურსების მობილიზება
- პატივს სცემს იმ ადამიანებს, ვისთან ერთადაც ახორციელებს პროექტს
- ორიენტირებულია პროექტის მართვაში ჩართული ადამიანების პროფესიულ და პიროვნულ განვითარებაზე
- პატივს სცემს მიღწეულ შეთანხმებებს და თავს ვალდებულად თვლის, რომ დაიცვას მათი პირობები

მახასიათებლები • იცნობს ანგარიშგების ფორმებს • იცის, რომ არსებობს პრობლემის მოგვარებაზე ორიენტირებული და ხედვაზე (სურვილზე) ორიენტირებული პროექტები	შეუძლია საკუთარ შედეგებზე ობიექტური შეფასება გაზომვადი ინდიკატორების მიხედვით • შეუძლია შედეგების წარგენა (ანგარიშგება)	
---	--	--

2. კრიზისისა და ცვლილებების მართვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცნობს გადაწყვეტილების მიღების სუბიექტურსა და ობიექტურ ფორმებს • იცის მდგომარეობის (სიტუაციის) შეფასების ფორმები (კონტროლის, გავლენისა და გარე-ფაქტორების სფეროები) • იცის მდგომარეობის (სიტუაციის) შეფასების ინდიკატორის მნიშვნელობა და მახასიათებლები • იცნობს გადაწყვეტილების მიღების ფორმებსა და ხერხებს • იცის, რა არის ცვლილება • იცნობს ცვლილებასთან ადაპტირების ეტაპებს • იცის, რა არის კრიზისული სიტუაცია • იცნობს კრიზისული სიტუაციებზე ადამიანის რეაგირების დესტრუქციულ (დეპრესია, შიში, პანიკა და სხვა) და კონსტრუქციულ (გაცნობიერებული და მიზანზე ორიენტირებული) ფორმებს	• შეუძლია მდგომარეობის (სიტუაციის) ობიექტურად შეფასება • შეუძლია კონტროლის სფეროს იდენტიფიცირება • შეუძლია გადაწყვეტილების მიღების სხვადასხვა ინსტრუმენტის გამოყენება • შეუძლია რისკების შეფასება და ანალიზი • შეუძლია არჩევანის დასაბუთება • შეუძლია სიტუაციიდან სასწრაფო მოქმედების იდენტიფიცირება და შესაბამისი ქმედებების განხორციელება	• აღიარებს, რომ დასაბუთებული გადაწყვეტილების მისაღებად აუცილებელია მყარი არგუმენტები • გრძნობს პასუხისმგებლობას კრიზისულ სიტუაციაში ინიციატივის გამოჩენაზე • აღიარებს, რომ ცვლილება შეიძლება იყოს როგორც საფრთხე, ასევე შესაძლებლობა • ორიენტირებულია ცვლილებების პოზიტიურ და ძლიერ მხარეებზე • აღიარებს, რომ კრიზისული მდგომარეობა და ცვლილებები ცხოვრების გარდაუვალი და ბუნებრივი შემადგენელია
--	--	--

3. ბიზნესის საფუძვლები და ფინანსების მართვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის სამეწარმეო საქმიანობის არსი და მისი ფორმები; • იცის ბიზნესის ორგანიზების ძირითადი ეტაპები (მაგ. ბიზნეს გეგმის შემუშავება); • იცის ძირითადი ბიზნეს-პროცესები; • იცის სამეწარმეო საქმიანობის მართვის ძირითადი პრინციპები; • გააჩნია საბაზისო ფინანსური განათლება, რომელიც აუცილებელია სამეწარმეო საქმიანობისთვის; • იცის თუ როგორ გამოითვლება ხარჯთ-ეფექტურობა; • იცის თუ როგორ ხდება პროდუქტიულობის გამოთვლა და კონკურენტული უპირატესობების გამოვლენა; • იცნობს საქართველოს ბიზნეს-გარემოს და ძირითად მარეგულირებელ კანონმდებლობას	• შეუძლია საკუთარი შესაძლებლობების ანალიზი სამეწარმეო კარიერის კონტექსტში; • შეუძლია მიმზიდველი ბაზრის მოძიება; • შეუძლია საკუთარი იდეასათვის შესაბამისი ბიზნეს-ფორმის მისადაგება • შეუძლია ბიზნეს სიტუაციების კრიტიკული ანალიზი • შეუძლია სამეწარმეო იდეის პრეზენტაცია; • შეუძლია ბიზნეს მოლაპარაკებების წარმოება • შეუძლია შეადაროს დამოუკიდებლად და გუნდთან ერთად ბიზნესის მართვის ძლიერი და სუსტი მხარეები • შეუძლია ფინანსებისა და არაფულადი რესურსების დამოუკიდებლად დაგეგმვა და მართვა	• აღიარებს რომ ინოვაციურობა, შემოქმედებითობა, კომუნიკაცია, რისკების მართვა, კრიტიკული აზროვნება და პრობლემების მოგვარება არის ძირითადი ასპექტები სამეწარმეო საქმიანობისთვის; • აღიარებს საკუთარ სამეწარმეო როლს და სამეწარმეო საქმიანობის შესაძლებლობებს; • აღიარებს სამეწარმეო საქმიანობას, როგორც კარიერას; • აცნობიერებს საკუთარ პასუხისმგებლობას ბიზნეს-პარტნიორების წინაშე საკუთარი პირობებისა და ამოცანების დროულად შესასრულებლად; • აღიარებს სამეწარმეო საქმიანობის როლს საზოგადოებრივ კეთილდღეობაში

5. შემოქმედებითობისა და კრიტიკული აზროვნების კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც დაეხმარება უკვე არსებული გამოცდილების და მიღწევების გამოყენებაში ახალი მატერიალური, ინტელექტუალური და სულიერი ღირებულებების შესაქმნელად.

თემატური მოდულები:

- შემოქმედებითობა/კრეატიულობა
- კრიტიკული აზროვნება

1. შემოქმედებითობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის, რა არის შემოქმედებითობა • იცნობს მეთოდებს, როგორ შეუძლია სწორხაზოვანი აზროვნებიდან გადავიდეს შემოქმედებით აზროვნებაში • ესმის შემოქმედებითი მიდგომის დანიშნულება	• შეუძლია მოუძებნოს არაპირდაპირი და არასტანდარტული გამოყენება მატერიალურ რესურსებს • შეუძლია ერთი შეხედვით შეუთავსებელი ცნებებისა და საგნების სინთეზი • შეუძლია შეაფასოს, თუ როდის არის მართებული შემოქმედებითი მიდგომის მაგოყენება	• აღიარებს შემოქმედებითი მიდგომის აუცილებლობას • საჭიროებისამებრ უგულვებელყოფს იგნორირებას, გაკიცხვასა და დაცინვას საზოგადოების გარკვეული ფენების მხრიდან

2. კრიტიკული აზროვნება და დისკუსიის ხელოვნება

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის შეკითხვის ტიპები • იცნობს დისკუსიის სხვადასხვა ფორმას • იცნობს დებატების ფორმებს • იცის, რომ არსებობს ინფორმაციის პირველადი და მეორეული წყაროები • იცის რომ არსებობს აზროვნების დონეები (ბლუმის ტაქსონომიის მიხედვით)	• შეუძლია კითხვების დასმა • შეუძლია მოსაზრების არგუმენტირება • შეუძლია წყაროების გამოყენება • შეუძლია წყაროების მითითების ორგანიზება • შეუძლია ეფექტური მოსმენა და უკუკავშირის დამყარება • შეუძლია ღროის მართვა ურთიერთობის დროს • შეფასებისთვის იყენებს კრიტერიუმებს და ინდიკატორებს • შეუძლია შედარებისთვის შეფასების გამოყენება (ორი ან მეტი მოვლენის ან ობიექტის გშედარებისას აფასებს თითოეულს და შეფასების გაზომვადი ინდიკატორების მიხედვით გამოაქვს დასკვნა) • შეუძლია დასაბუთება • შეუძლია წაკითხულის ან მოსმენილის ინტერპრეტირება • შეუძლია აზრის წერილობით გადმოცემა • შეუძლია ტექსტიდან მნიშვნელოვანი ადგილების გამოკვეთა და ახსნა	• პატივს სცემს სხვის აზრს • მართავს ემოციებს განხილვის პროცესში • აცნობიერებს მიწოდებული ინფორმაციის კრიტიკული ანალიზის აუცილებლობას
--	---	--

6. დამოუკიდებლად სწავლის კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რათა მან შეძლოს საკუთარი სასწავლო საჭიროებების განსაზღვრა, საკუთარი სწავლის პროცესის დაგეგმვა და წარმართვა, საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების უწყვეტი განვითარება მთელი ცხოვრების განმავლობაში.

ცოდნა	უნარი	დამოუკიდებულება
• იცის თუ როგორ უნდა დაგეგმოს საკუთარი სასწავლო პროცესი • იცის თუ როდის, როგორ, რა ფორმით და ვისთან ერთად შეუძლია ისწავლოს • იცის სწავლის ფორმალური, არაფორმალური და ფორმალურს გარე ფორმები და პრინციპები • იცის, თუ სად შეიძლება მოიძიოს ინფორმაცია სხვადასხვა სასწავლო საჭიროებების მიხედვით • იცნობს გამოცდილებაზე დამყარებული სწავლის ციკლს • იცნობს სასწავლო პროცესის მართვას და	• შეუძლია საკუთარი სასწავლო საჭიროებების განსაზღვრა, სწავლის პროცესის დაგეგმვა, წარმართვა და შეფასება • შეუძლია საჭიროებისამებრ სასწავლო პარტნიორის ან მენტორის განსაზღვრა • შეუძლია საკუთარი სასწავლო პროცესის ორგანიზება და თანმიმდევრული, დისციპლინირებული განხორციელება • შეუძლია საკუთარი თავის მოტივირება სასწავლო პროცესის მიმართ • შეუძლია საკუთარი კომპეტენციების განვითარება	• სჯერა და აქვს მოტივაცია მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის და განვითარების • აქვს საკუთარი კომპეტენციების მიმართ კრიტიკული დამოუკიდებულება და მუდმივი სწრაფვა კომპეტენციების სრულყოფისაკენ • აღიარებს უკუკავშირის მნიშვნელობას სწავლის პროცესში, არის ღია უკუკავშირის მიმართ და მაღლიერი მათ მიმართ ვინც აძლევს უკუკავშირს • არის მოტივირებული ეძიოს პიროვნული და პროფესიული განვითარების გზები • აღიარებს თვითრეგულირების და

• იცნობს ეკუკავშირის მიღწევისა და გაცემის პრინციპებს და მეთოდებს • იცნობს თვითმოტივირების ტექნიკებს • იცნობს სწავლის შესაძლო ბარიერებს (გარე და შიდა ხელისშემშლელ ფაქტორებს) • იცნობს ინდივიდუალური და ჯგუფური სწავლის უპირატესობებსა და სუსტ მხარეებს	• კლასიფიკაციის რაციონალური შეფასება • შეუძლია თვითრეფლექსია და საკუთარი ემოციების როლის გააზრება სწავლის პროცესისა და პროგრესის ანალიზისას • შეუძლია პოზიტიურად მიიღოს უკუკავშირი და გამოიტანოს შესაბამისი დასკვნები • შეუძლია ისწავლოს ინდივიდუალურად და ჯგუფთან ერთად	• აღიარებს თვითრეფლექსიისა და თვითშეფასების მნიშვნელობას პიროვნული და პროფესიული გავითარების გზაზე • გრძნობს პასუხისმგებლობას საკუთარი პიროვნული და პროფესიული განვითარების მიმართ • ესმის დისციპლინის და თვითმოტივირების მნიშვნელობა სწავლის პროცესში
---	---	--

7. ურთიერთობის კომპეტენცია (საბაზო)

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია ინდივიდებსა და ჯგუფებთან თანამშრომლობითი ურთიერთობების დასამყარებლად როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ.

თემატური მოდულები:

- ჯანსაღი კომუნიკაცია
- გუნდური მუშაობა
- კონფლიქტების მართვა და არაძალადობრივი ურთიერთობა
- საქმიანი ურთიერთობები
- ემოციური გონიერება

1. ჯანსაღი კომუნიკაცია

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის კომუნიკაციის განმარტება და ესმის მისი არსი • იცნობს კომუნიკაციის ვერბალურ და არავერბალურ საშუალებებს და ესმის მათი მნიშვნელობა • აქვს ინფორმაცია კომუნიკაციის ელემენტების შესახებ (გამცემი, კოდირება, არხი, მიმღები, დეკოდირება, უკუკავშირი და ა.შ.) და იცის თუ რომელი ელემენტები შეიცავს ინფორმაციის დამახინჯების ყველაზე დიდ რისკს • იცნობს ჯანსაღი კომუნიკაციის ბარიერებს (ენობრივი, კულტურული, ფსიქოლოგიური და სხვ.) და ამ ბარიერების დაძლევის ხერხებს • იცის სახელმწიფო ენა • იცნობს შეკითხვების ტიპებს (დახურული და ღია კითხვები) და ესმის მათი მნიშვნელობა	• შეუძლია აზრის ნათლად და გასაგებად ჩამოყალიბება, სხვადასხვა არხით გადაცემა და სხვის მიერ მისი მიღების ხარისხის გადამოწმება • შეუძლია ინფორმაციის დამახინჯების თავიდან აცილება, დამახინჯების იდენტიფიცირება და კორექტირება უკუკავშირის, შეკითხვების დასმისა და აქტიური მოსმენის ტექნიკების გამოყენებით • შეუძლია როგორც სახელმწიფო, ასევე უცხო ენის გამოყენება კომუნიკაციის პროცესში • შეუძლია უკუკავშირის გაყვამა და	• აღიარებს ჯანსაღი კომუნიკაციის მნიშვნელობას • აღიარებს როგორც ვერბალური, ასევე არავერბალური კომუნიკაციის მნიშვნელობას • აქვს მოტივაცია, თვალის აღდგენის და აღმოფხვრას კომუნიკაციის ბარიერები საკუთარ თავში და საჭიროების შემთხვევაში მიუთითოს მათს შესახებ მოსაუბრეს • პატივს სცემს და პასუხისმგებლობით ეკიდება სახელმწიფო ენას • პატივს სცემს უცხო ენებს • აქვს სურვილი, იყოს კარგი მოსაუბრე და შეეძლოს ინფორმაციის სრულფასოვნად და საინტერესოდ გადაცემა მსმენელისათვის • აქვს მოტივაცია, იყოს კარგი მსმენელი, შეეძლოს მოსაუბრისგან ინფორმაციის

• აქვს იხფორმაცია აქტიური საუბრის მეთოდებსა და ხერხებზე • იცის, თუ რას ნიშნავს აქტიური მოსმენა და რა როლი აქვს მას ჯანსაღი კომუნიკაციის პროცესში • აქვს ინფორმაცია უკუკავშირის არსისა და ფუნქციის შესახებ • იცნობს უკუკავშირის გაცემის და მიღების წესებს	სს ო სსსს ს სსს ო მიღება დადგენილი წესითა და ფორმებით	სრულფასოვნად ჰიღება, გააზრება და, საჭიროების შემთხვევაში, სწორად გადაცემა მესამე პირთათვის • პასუხისმგებლობით ეკიდება უკუკავშირის გაცემას მისი წესების სრული დაცვით • პოზიტიურად აღიქვამს მისკენ მიმართულ უკუკავშირს და მაღლიერებას გამოხატავს მისი გამცემის მიმართ
---	---	---

2. გუნდური მუშაობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის გუნდური მუშაობის განმარტება და ესმის მისი არსი • ესმის გუნდური მუშაობის თავისებურებები, უპირატესობები და სისუსტე		• აღიარებს გუნდური მუშაობის მნიშვნელობას • გუნდის ინტერესებს აყენებს პირად ინტერესებზე მაღლა და აქვს მოტივაცია, მთელი ძალისხმევით იმოქმედოს სხვა ადამიანებთან ერთად საერთო მიზნისა და ხარისხიანი შედეგის მიზნით

და აქტიური მონაწილეობა ინდივიდუალურ და ჯგუფურ მუშაობასთან მიმართებაში • აქვს ინფორმაცია გუნდის სტრუქტურული თავისებურებებისა და გუნდში როლების შესახებ • აანალიზებს საკუთარ ტიპურ როლებს გუნდური მუშაობის პროცესში • იცნობს გუნდში გადანაცვლებების მიღებისა და აღსრულება-შეფასების პროცესის თავისებურებებს • აქვს ინფორმაცია გუნდის განვითარების დინამიკის შესახებ (ფორმირება, შტორმი, ნორმირება, აღსრულება, დაშლა)	• შეუძლია ჯანსაღი კომუნიკაციის უნარების გამოყენება გუნდში მუშაობისას • შეუძლია ნაყოფიერად მონაწილეობა გუნდის მიერ გადანაცვლებების მიღების, აღსრულებისა და შეფასების პროცესში • შეუძლია საკუთარი როლის პოვნა გუნდში და მისი ეფექტიანი შესრულება	მიღწევისათვის • აღიარებს სხვა ადამიანების უფლებას, თანასწორად იყვნენ ჩართულნი როგორც გადანაცვლებების მიღების, ასევე მისი აღსრულება-შეფასების პროცესში • პატივს სცემს თანაგუნდელების მოტივებსა და განსხვავებულობებს და პასუხისმგებლობით ეკიდება გუნდის ყველა წევრის უფლებას, მოახდინოს საკუთარი შესაძლებლობების რეალიზება საერთო მიზნის მისაღწევად • მზად არის გაუწიოს თანაგუნდელებს ტექნიკური და მორალური მხარდაჭერა ამგვარი საჭიროების არსებობის შემთხვევაში
---	--	--

3. კონფლიქტების მართვა და არაძალადობრივი ურთიერთობა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცნობს კონფლიქტის ძირითად განმარტებებს და ესმის მათი არსი		

- აქვს ინფორმაცია კონფლიქტის სახეების შესახებ და იცნობს კონფლიქტების შესაბამისი სახეების მაგალითებს საქართველოს და მსოფლიო ისტორიიდან
- იცნობს კონფლიქტის გამომწვევ ძირითად მიზეზებსა და ფაქტორებს
- აქვს ინფორმაცია კონფლიქტის ესკალაციის ეტაპების შესახებ
- იცნობს კონფლიქტის მართვის ძირითად სტრატეგიებს და მათი გამოყენების შესაძლო ფაქტორებსა თუ შედეგებს
- ესმის არაძალადობრივი ქცევის არსი
- იცნობს გარემოზე რეაგირების ფორმებს (რე-აქტიური და პრო-აქტიური) და მათს მნიშვნელობას კონფლიქტურ სიტუაციაში მოქცევის თვალსაზრისით
- იცნობს კონფლიქტის პრევენციის გზებსა და საშუალებებს
- იცნობს კონფლიქტის დარეგულირებისათვის აუცილებელ ტექნიკებს (მედიაცია, მოლაპარაკება, უკუკავშირის დაპყრობა)

- შეუძლია კონფლიქტის რუკის შედგენა
- შეუძლია კონფლიქტური სიტუაციების გადაჭრა არაძალადობრივი და შემოქმედებითი გზით
- შეუძლია კონფლიქტის იდენტიფიცირება ადრეულ ეტაპზე და მისი პრევენციისათვის/ტრანსფორმაციისთვის შესაბამისი ზომების მიღება
- შეუძლია კონსტრუქციული და პოზიტიური მოლაპარაკებების წარმართვა კონფლიქტურ მხარესა თუ მხარეებთან
- შეუძლია კონფლიქტურ სიტუაციაში საკუთარი ქმედებების ანალიზი, თვითრეფლექსია და პროაქტიური მოქმედებების დაგეგმვა-განხორციელება
- აქვს ემპათიის უნარი
- კონფლიქტურ სიტუაციასა თუ მისი პრევენციის მიზნით შეუძლია უკუკავშირის გაცემა და მიღება უკუკავშირის ყველა წესის დაცვით
- შეუძლია საკუთარი გრძნობების

- აღიარებს მშვიდობიანი ცხოვრებისა და ურთიერთობების მნიშვნელობას და მზადაა წვლილი შეიტანოს მშვიდობიანი გარემოს შექმნაში როგორც პირად, ასევე საზოგადოებრივ ცხოვრებაში
- აღიარებს ემოციური გონიერების მნიშვნელობას კონფლიქტის პრევენციისა თუ მართვის პროცესში
- მზადაა ობიექტურობა გამოიჩინოს კონფლიქტური სიტუაციების ანალიზისას მაშინაც კი, როდესაც წარმოადგენს კონფლიქტის ერთ-ერთ მხარეს
- ორიენტირებულია კონფლიქტის გადაწყვეტაზე ურთიერთმომგებიანი და არაძალადობრივი ფორმით
- უარყოფითად აფასებს კონფლიქტის მოგვარების აგრესიულ და ძალადობრივ მეთოდებს
- მზადაა დროულად ითხოვოს შესაბამისი დახმარება ადგილობრივი ან საერთაშორისო სიტუაციის

• იცის, თუ როგორ იმოქმედოს კონფლიქტური სიტუაციის კონტროლიდან გამოსვლის შემთხვევაში	კონტროლი (ემოციური გონიერება)	კონტროლიდან გამოსვლის შემთხვევაში
--	-------------------------------	-----------------------------------

4.საქმიანი ურთიერთობები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• აქვს ინფორმაცია საქმიანი ურთიერთობების სტრატეგიებისა და მათი გამოყენების პრინციპების შესახებ (განრიდება, კონკურენცია, კომპტომისი, ადაპტირება და თანამშრომლობა) • იცნობს პარტნიორთა ქსელის შექმნისა და ქსელს შიგნით კომუნიკაციის ძირითად პრინციპებსა და იარაღებს • აქვს ინფორმაცია საქმიანი კომუნიკაციის ძირითადი პრინციპების, ხერხებისა თუ პლატფორმების შესახებ (საქმიანი მიმოწერა/მეილინგი, საქმიანი პროგრამები და კომუნიკაციის პლატფორმები - დრაივი, ირობოქსი, თიისბოქი, ბიზაიმპი	• შეუძლია საქმიანი ურთიერთობების შესაბამისი სტრატეგიის შერჩევა კონკრეტული სიტუაციისა თუ წინაპირობების გათვალისწინებით • აქვს ქსელის/ჯგუფის შიდა კომუნიკაციის წარმართვის ან/და მასში ეფექტიანად მონაწილეობის უნარი • შეუძლია საქმიანი კომუნიკაციის ეფექტიანად წარმოება სხვადასხვა ხერხისა თუ პლატფორმის გამოყენებით	• აღიარებს თანამშრომლობის უპირატესობას საქმიანი ურთიერთობების სხვა ფორმებთან შედარებით და პირველ რიგში სწორედ ამგვარი ურთიერთობების დამყარებას ცდილობს თავის მომავალ

და სხვ.) • იცნობს პრეზენტაციის მომზადებისა და ჩატარების ძირითად პრინციპებს (პაუერ პოინტის გამოყენებით) • იცნობს თვითპრეზენტაციის ძირითად პრინციპებსა და ხერხებს (რეზიუმეს წერა, CV-ის შედგენა, სამოტივაციო წერილის წერა, გასაუბრება, სიტყვიერი თვითპრეზენტაცია, დარწმუნების ხელოვნება) • იცნობს საზოგადოებასთან ურთიერთობის არსსა და ძირითად პრინციპებს • იცნობს საქმიანი მოლაპარაკების წარმოების და დარწმუნების ხელოვნების ძირითად არსსა და პრინციპებს • აქვს ინფორმაცია საჯარო გამოსვლის ძირითადი პრინციპების შესახებ	• შეუძლია ეფექტური პრეზენტაციის მომზადება და ჩატარება პაუერ პოინტის გამოყენებით • შეუძლია ეფექტიანი თვითპრეზენტაცია (რეზიუმესა და სამოტივაციო წერილის წერა, ეფექტური გასაუბრება, სიტყვიერი თვითპრეზენტაცია და მოსაუბრის დარწმუნება) • შეუძლია საკუთარი საქმიანობის თუ პროდუქტის ეფექტიანად წარდგენა დაინტერესებული პირებისათვის • შეუძლია საქმიანი მოლაპარაკებების წარმოება და დარწმუნების ტექნიკების გამოყენება • აქვს საჯაროდ საუბრის უნარი	პარტნიორებთან • აღიარებს ჯანსაღი დოკუმენტური კომუნიკაციისა და შესაბამისი ეთიკური ნორმების დაცვის მნიშვნელობას საქმიან ურთიერთობებში • აღიარებს საზოგადოებასთან ურთიერთობის მნიშვნელობას საზოგადოებრივი საქმიანობის წარმოებისას • თავდაჯერებულია საჯარო გამოსვლის დროს
--	---	--

5.ემოციური გონიერება

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
	• აქვს საკუთარი ემოციების	

- ესმის თვითაღქმისა და თვითშემეცნების არსი და მნიშვნელობა
- იცის თვითრეგულაციის ძირითადი პრინციპები და ხერხები
- აქვს წარმოდგენა ურთიერთობის ეთიკის შესახებ
- იცნობს მოტივირებისა და თვითმოტივირების ტექნიკებს
- იცის ემპათიის არსი და მისი მნიშვნელობა ადამიანებთან ურთიერთობაში
- იცის, რომ შეცდომის დაშვებას აქვს როგორც საფრთხე, ასევე შესაძლებლობა, მიიღო გამოცდილება და ისწავლო

იდენტიფიცირებისა და გაგების უნარი

- შეუძლია საკუთარი დამოკიდებულებებისა და გადანყვეტილებების დაცვა გარეფაქტორების დესტრუქციული ზეგავლენისგან
- შეუძლია საკუთარი ემოციური იმპულსების მართვა
- შეუძლია საკუთარი ემოციების მართვა რაციონალური გადანყვეტილებების მისაღებად
- შეუძლია უარის თქმა ან დათანხმება საჭიროების მიხედვით
- შეუძლია ცვლილებებთან სწრაფი ადაპტირება
- შეუძლია თავაზიანი და ეთიკური ურთიერთობა გარშემომყოფებთან
- შეუძლია მოტივირება და თვითმოტივირება, უარის თქმა ამუშაინდელ მცირედ სარგებელზე მომავალში უკეთესი შედეგის მისაღწევად
- აქვს ემპათიის უნარი
- შეუძლია ითხოვოს დახმარება

- პასუხისმგებლობას იღებს საკუთარ გადანყვეტილებებზე
- არ აძლევს საკუთარ თავს უკიდურესი ემოციებისა და მათი დესტრუქციული გამოხატვის უფლებას
- აღიარებს ემოციების მართვის აუცილებლობას რაციონალური გადანყვეტილების მიღებისათვის
- აღიარებს თავაზიანობისა და ეთიკურობის მნიშვნელობას ადამიანებთან ურთიერთობაში
- აღიარებს ნებისყოფისა და მოტივაციის მნიშვნელობას წარმატების მიღწევისათვის პირად და საქმიან ცხოვრებაში
- არის ემპათიური და მხარდამჭერი გარშემომყოფების მიმართ და აფასებს ვემპათიურობას და მხარდაჭერის უნარს სხვებში
- მიაჩნია, რომ დახმარების თხოვნა პიროვნულ ღირსებას არ ლახავს
- მიაჩნია, რომ ემოციები უნდა იყოს გამოხატული შესაბამისი ფორმებით და მოქმედებებით
- აქვს კონსტრუქციული

	ლიად და აიოდააიო ალოილეის მითითებით • შეუძლია საკუთარი ემოციების ადეკვატური გამოხატვა • შეუძლია შეცდომების პატიება როგორც გარშემომყოფთათვის, ასევე საკუთარი თავისთვის	დამოკიდებულება საკუთარი და სხვისი შეცდომების მიმართ და გამოხატავს მათი საშუალებით სწავლის მზაობას
--	---	--

8. კულტურული გამოხატვის და კულტურათშორისი ურთიერთობის კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას დაეხმარება კულტურულ გამოხატვაში, კულტურული მრავალფეროვნების პოზიტიურ აღქმაში, დაფასებაში, დაცვასა და განვითარებაში.

თემატური მოდულები:

- კულტურათაშორისი განათლება
- კულტურათაშორისი კომუნიკაცია
- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა
- კულტურული თვითგამოხატვა ხელოვნების და შემოქმედების საშუალებით

1. კულტურათაშორისი განათლება

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცის რომ არსებობს შინაგანი მრავალფეროვნება და კულტურული ჯგუფებს ახასიათებს ჰეტეროგენურობა • იცის რა არის: ვარაუდი, წინასწარ აკვიატებული შეხედულება, წინაგანსჯა, სტერეოტიპი, ცრურწმენა, ფარული და აშკარა დისკრიმინაცია, თვითდისკრიმინაცია • იცის ენობრივი და კულტურული კუთვნილების გავლენა სამყაროსა და სხვა ადამიანების მიმართ აღქმაზე	• შეუძლია გაემიჯნოს საკუთარ შეხედულებებს და გაითვალისწინოს სხვა ადამიანების შეხედულებები საკუთართან ერთად • შეუძლია სხვა კულტურული პრაქტიკის, შეხედულებების და ღირებულებების გააზრება და მათი დაკავშირება საკუთართან	• პოზიტიურად აფასებს კულტურულ მრავალფეროვნებას და შეხედულებებისა და პრაქტიკის პლურალიზმს • პატივს სცემს იმ ადამიანებს, რომელთაც მისგან განსხვავებული კულტურული კუთვნილება გააჩნიათ • პატივს სცემს განსხვავებულ კულტურებს - კულტურულ შეხედულებებს, ღირებულებებს, პრაქტიკას, დისკურსს და პროდუქტებს • ინტერესს გამოხატავს სხვა კულტურების ფასულობების მიმართ
--	---	---

2. კულტურათაშორისი კომუნიკაცია

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის, რომ სხვადასხვა ხალხების ენებზე შეიძლება უნივერსალური იდეების გამოხატვა უნიკალური ენით.	• შეუძლია გაიგოს, უთანაგრძნოს და უპასუხოს სხვა ადამიანების აზრებს, შეხედულებებს, ღირებულებებს და გრძნობებს (ემპათია) • შეუძლია საკუთარი აზროვნების შეხედულების გამოხატვა სხვასთან	• არის გახსნილი, ცნობისმოყვარე და აქტიური, რომ ასწავლოს

- გასაღწევად, იცის რომ კულტურებს ახასიათებს გამოხატვის ფორმები, რომელთა გაცემა შესაძლოა რთული იყოს რომელიმე კონკრეტული ენის საშუალებით;
- იცის, რომ სხვადასხვა კულტურულ ჯგუფებს მიკუთვნებული ადამიანები შეიძლება იყვნენ განსხვავებულ ვერბალურ და არავერბალურ კომუნიკაციის საშუალებებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია მათი თვალსაზრისით
 - იცნობს შეხედულებებს, ღირებულებებს, პრაქტიკას, დისკურსებს და პროდუქტებს, რომელიც შეიძლება გამოიყენონ ადამიანებმა, რომელთაც განსაზღვრული კულტურული კუთვნილება გააჩნიათ
 - იცის კულტურული, სოციალური და ინდივიდუალური ურთიერთქმედების პროცესები, ისევე როგორც ცოდნის სოციალური კონსტრუქციის ბუნება
 - იცნობს საკუთარი ქვეყნის

- სუცვლად და ადამიანთა სიტუაციიდან და კონტექსტიდან გამომდინარე
- შეუძლია კრიტიკულად შეაფასოს და განსაზღვროს კულტურული შეხედულებები, ღირებულებები, პრაქტიკა, დისკურსები და პროდუქტები, მათ შორის ისინი, რომლებიც მის კულტურულ კუთვნილებასთან არის დაკავშირებული და შეუძლია ახსნას მისი მოსაზრებები
 - შეუძლია საკუთარი ქცევის ადაპტირება ახალ კულტურულ გარემოსთან - მაგალითად, თავი აარიდოს ისეთ ვერბალურ და არავერბალურ ქცევის ფორმებს/სახეებს, რომლებიც უპატივცემულობად და შეურაცხყოფად შეიძლება იყოს აღქმული ადამიანების მიერ, რომელთაც განსხვავებული კულტურული კუთვნილება გააჩნიათ
 - შეუძლია ლინგვისტური, სოციოლინგვისტური და დისკურსიული უნარების გამოყენება, მათ შორის

- და სუცვ სიტუაციიდან და კონტექსტიდან გამომდინარე
- აქვს სურვილი და მზადყოფნა, გამოხატოს ემპათია ადამიანების მიმართ, რომელთაც მისგან განსხვავებული კულტურული კუთვნილება გააჩნიათ
 - აქვს სურვილი და მზადყოფნა, კითხვის ქვეშ დააყენოს და კრიტიკულად შეაფასოს ის რაც, როგორც წესი, აღიქმება აუცილებლად და ნორმალურად წარსულში მიღებული ცოდნისა და გამოცდილების საფუძველზე
 - ეძებს შესაძლებლობებს, რომ იურთიერთოს და ითანამშრომლოს ადამიანებთან, რომელთაც მისგან განსხვავებული კულტურული კუთვნილება გააჩნიათ
 - გამოხატავს პოზიტიურ დამოკიდებულებას კულტურათაშორისი ურთიერთობებისადმი
 - გამოხატავს მზადყოფნას

კულტურულ მრავალფეროვნებასა და მის მნიშვნელობას	კომუნიკაციაში ბარიერების დასაძლევად • შეუძლია იმოქმედოს როგორც მედიატორმა/შუამავალმა კულტურათაშორის ურთიერთობებში	სტერეოტიპების დასაძლევად
--	--	--------------------------

3. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
-------	-------	----------------

• იცნობს ეროვნული და მსოფლიო კულტურის ძირითად ნამუშევრებს • იცის ეროვნული კულტურის ისტორია და მისი როლი და მნიშვნელობა მსოფლიო კულტურის ისტორიაში • იცის ეროვნული კულტურული (მატერიალური და არამატერიალური) მემკვიდრეობის ძეგლები და მათი მნიშვნელობა • იცის ეროვნული კულტურული (მატერიალური და არამატერიალური) მემკვიდრეობის ძეგლების დაცვისა და მოვლა-შენახვის ძირითადი პრინციპები, გზები და საშუალებები • იცნობს ადგილობრივ მატერიალურ და არამატერიალურ ფასეულობებს • იცნობს ძირითად ადგილობრივ და ეროვნულ ტრადიციებს	• შეუძლია ეროვნული კულტურული მემკვიდრეობის (მატერიალური და არამატერიალური) ძეგლების დაცვისა და მოვლა-შენახვის აქტივობების დაგეგმვა და მათში მონაწილეობა • შეუძლია დააკავშიროს სხვადასხვა ეპოქის ეროვნული კულტურის ნამუშევრები და განვითარების ასპექტები, მათ შორის მსოფლიო კულტურის განვითარებასთან • შეუძლია ტრადიციების გამოყენება და მათი კრიტიკულად შეფასება • შეუძლია ეროვნული კულტურის ნამუშევრების პრეზენტაცია • შეუძლია თემში არსებულ ადგილობრივი მატერიალური და არამატერიალურ ფასეულობების დაცვა	• აფასებს და იაზრებს ეროვნული კულტურული (მატერიალური და არამატერიალური) მემკვიდრეობის და მისი დაცვისა და მოვლა-შენახვის მნიშვნელობას • აღიარებს და ინტერესით ეცნობა თემში არსებულ ადგილობრივი მატერიალური და არამატერიალურ ფასეულობებს
---	---	---

4. კულტურული თვითგამოხატვა ხელოვნების და შემოქმედების საშუალებით

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის ხელოვნების დარგები (მხატვრობა, ლიტერატურა, კინემატოგრაფია და სხვ.) • იცის გამოხატვის ფორმები (არაძალადობრივი ქცევა, არაძალადობრივი და კრეატიული გამოხატვა, არასტანდარტული აქცია-ღონისძიებები და სხვ.)	• შეუძლია სხვადასხვა ფორმისა და მეთოდის გამოყენება თვითგამოხატვისთვის • შეუძლია კულტურული ღონისძიებების ორგანიზება და მართვა	• მიაჩნია რომ კულტურული თვითგამოხატვისთვის მისაღებია არაძალადობრივი და შემოქმედებითი ფორმები

9. ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების კომპეტენცია

მიზანი: განუვითაროს ახალგაზრდას კომპეტენცია, რომელიც მას საშუალებას მისცემს, იზრუნოს საკუთარ ფიზიკურ და ფსიქიკურ

ჯანმრთელობაზე.

თემატური მოდულები:

1. ჯანმრთელობის დაცვა და მავნე ჩვევები
2. სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობა და მავნე ჩვევები
3. თავისუფალი ღრის ორგანიზება, რეკრეაცია

1. ჯანმრთელობის დაცვა და მავნე ჩვევები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• ფლობს ინფორმაციას ჯანმრთელობის ძირითადი დარღვევებისა და მათი სიმპტომების შესახებ • იცის, თუ რომელი ზოგადი სიმპტომების გამოვლენის შემთხვევაში უნდა მიმართოს კვალიფიციურ დახმარებას • იცნობს თამბაქოს, ალკოჰოლისა და ნარკოტიკების ადამიანის ორგანიზმზე მავნე ზეგავლენის მექანიზმებს • იცნობს თამბაქოს, ალკოჰოლისა და ნარკოტიკული საშუალებების შედეგად ავადობისა და სიკვდილიანობის როგორც ადგილობრივ, ისე მსოფლიო	• შეუძლია ალკოჰოლის, თამბაქოსა და ნარკოტიკული საშუალებების გამოყენებისაგან, ასევე აზარტული თამაშებისგან საკუთარი თავის დაცვა მავნე ზიჯაჯლოინის არსებობის	• აღიარებს ჯანმრთელობის დაცვის მნიშვნელობას და გამოხატავს მზაობას, მიიღოს ამისათვის აუცილებელი ზომები • აღიარებს კვალიფიციური დახმარებისათვის მიმართვის აუცილებლობას ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევაში ან პროფილაქტიკის მიზნით • აღიარებს ცხოვრების ჯანსაღი წესის დაცვის მნიშვნელობას

ძირითად ქონაცემებს. • იცნობს აზარტული თამაშების ზეგავლენების მექანიზმებს ადამიანის ფსიქიკაზე • იცის აზარტული თამაშებით გატაცების მიზეზით კანონდარღვევის ჩადენის მაღალი რისკის შესახებ • იცის ზოგადი დებულებები კანონიდან მოზარდთა მავნე ზეგავლენისგან დაცვის შესახებ (მოზარდთა მიერ ალკოჰოლის მოხმარების აკრძალვა, მათთვის თამბაქოსა და ალკოჰოლური საშუალებების მიყიდვის აკრძალვა, აზარტულ თამაშებთან წვდომის შეზღუდვა და სხვა) • იცნობს დაბალანსებული ჯანსაღი კვების ძირითად პრინციპებს • იცნობს პირადი ჰიგიენის დაცვის წესებს • იცნობს მავლელ ჩვევებისაგან გათავისუფლების შესაძლებლობებსა და არსებულ სამედიცინო თუ სხვა სახის სერვისებს	სს ს-ს ს პ პირობებში • შეუძლია თავის დაცვა მავნე საკვებისაგან, საკუთარი კვების ოპტიმალური (არსებულ რესურსებთან შესაბამისი) რაციონის შემუშავება ან მისი შემუშავების პროცესში მონაწილეობა • შეუძლია პირადი ჰიგიენის დაცვა • მავნე ჩვევებისაგან გათავისუფლების სურვილის შემთხვევაში შეუძლია მიმართოს არსებულ სერვისებსა და პროგრამებს კვალიფიციური დახმარებისათვის	• აქვს უარყოფითი დამოკიდებულება ალკოჰოლის, თამბაქოსა, ნარკოტიკული საშუალებების მოხმარებისა და აზარტული თამაშების მიმართ • მოუწოდებს გარ შემომყოფებს, არ მოიხმარონ თამბაქო მისი ან სხვა არამწვევლი პირების თანდასწევით • უარს ამბობს ალკოჰოლის, სიგარეტისა და ნარკოტიკული საშუალებების მართლსაწინააღმდეგო შეძენასა და მოხმარებაზე, მათ შორის, ამგვარი მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაშიც • აღიარებს ჯანსაღი კვების მნიშვნელობას • აღიარებს პირადი ჰიგიენის წესების დაცვის მნიშვნელობას
---	---	---

2.სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობა და უფლებები

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცის რეპროდუქციის, რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და რეპროდუქციული ფუნქციის არსი • იცნობს სქესობრივი გზით გადამდებ ინფექციებს, მათს სიმპტომებს, მათი გავრცელებისა და რეპროდუქციულ ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზეგავლენის ძირითად მექანიზმებს • იცნობს სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციებისაგან თავის დაცვის საშუალებებს • აქვს ინფორმაცია აბორტის, მისი შესაძლო გართულებებისა და არასასურველი ორსულობისგან დაცვის გზების (კონტრაცეპციისა და კონტრაცეპტივების) შესახებ • იცნობს ადამიანის რეპროდუქციულ უფლებებს და	• შეუძლია დაიცვას საკუთარი თავი და პარტნიორი სქესობრივად გადამდები ინფექციებისა და არასასურველი ორსულობისგან • რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების ან არასასურველი ორსულობის შემთხვევაში შეუძლია მიმართოს შესაბამის კვალიფიციურ სერვისებს და ისარგებლოს მათი მომსახურებით • საკუთარი რეპროდუქციული ან/და პარტნიორის უფლებების	• აღიარებს რეპროდუქციული ჯანმრთელობის დაცვის მნიშვნელობას და გამოხატავს მზაობას, იმოქმედოს დაავადებათა პროფილაქტიკისათვის რეკომენდებული წესების გათვალისწინებით • კრიტიკულად ეკიდება არაკვალიფიციური პირებისგან მიღებულ ინფორმაციას სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების მკურნალობისა და აბორტის ხალხური მეთოდების შესახებ; • მიაჩნია, რომ რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების

პაციენტის უფლებებს და მათი უზრუნველყოფის ძირითად მექანიზმებს • იცის ვის და როგორ მიმართოს რეპროდუქციული უფლებების დარღვევის ან/და რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების არსებობის შემთხვევაში და მათი პროფილაქტიკის მიზნით	დარღვევის შემთხვევაში შეუძლია მიმართოს შესაბამის უწყებებს მათი დაცვის უზრუნველყოფის მოთხოვნით	სიმპტომების წარმოშობისთანავე უნდა მიმართოს კვალიფიციურ დახმარებას • აღიარებს საკუთარი თუ სხვისი რეპროდუქციული და პაციენტის უფლებების დაცვის მნიშვნელობას და კანონის დაცვით და მის ფარგლებში რეაგირებს უფლებადარღვევებზე
--	--	--

3.თავისუფალი დროის ორგანიზება, რეკრეაცია

ცოდნა	უნარი	დამოკიდებულება
• იცნობს რეკრეაციისა და გართობის მრავალფეროვან ფორმებს (მოგზაურობა/ტურიზმი და მისი სახეობები, აქტივობები ღია ცის ქვეშ, ინტელექტუალური თამაშები, ჯგუფური თამაშები კრეატიულობასა და საზოგადოებრივი გართობის ცენტრები და სხვა) • აქვს ინფორმაცია არაჯანსაღი გართობის შესაძლო შედეგების შესახებ	• შეუძლია საკუთარი თავისუფალი დროის დაგეგმვა მრავალფეროვანი დასვენება-გართობის ფორმების გამოყენებით • შეიძლება საკუთარი და სხვების	• აღიარებს ჯანსაღი რეკრეაციისა და გართობის მნიშვნელობას • აქვს მოტივაცია, გამოსცადოს ჯანსაღი დასვენებისა და

• იცის თავისუფალი დროის დაგეგმვის მიდგომები და ტექნიკები • იცნობს ჰობი და არაფორმალური განათლების არსებულ სერვისებსა და შესაძლებლობებს (სპორტული ცენტრები და ჯგუფები, მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლები, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და სხვა ახალგაზრდული ცენტრების მიერ შეთავაზებული სერვისები და ა.შ.) • აქვს ინფორმაცია ხელმისაწვდომი სპორტული პროგრამების/კლუბების/ლონისძიებების შესახებ და იცნობს სპორტულ პროგრამებში მონაწილეობის შესაძლებლობებს	გართობა-დასვენების პროცესის ორგანიზება დამოუკიდებლად და ჯგუფურად • შეუძლია ჰობი-განათლებისა და არაფორმალური განათლების სერვისების მომწოდებლებთან დაკავშირება და განვერიანება ინტერესთა ჯგუფებში • შეუძლია სპორტის სახეობებში მონაწილეობა საკუთარი ინტერესებისა და შესაძლებლობების შესაბამისად	გართობის ძრავალფეროვანი ფორმები • აქვს მოტივაცია, დამოუკიდებლად ან სხვებთან ერთად დაგეგმოს და განახორციელოს ინდივიდუალური თუ ჯგუფური გართობა-დასვენების პროცესი • აღიარებს სპორტის მნიშვნელობას ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების წესის თვალსაზრისით
---	---	--